

Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling

Udvalget for Videnskab og Teknologi
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

./ Til udvalgets orientering fremsendes hermed grundnotat og høringsvar vedrørende Kommissionens meddelelse om kreativt online-indhold på det indre marked – KOM(2007) 836 endelig.

Materialet er via udenrigsministeren sendt til Europaudvalget – og via kulturministeren til Kulturudvalget.

Med venlig hilsen

Helge Sander

Den 14. marts 2008

**Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling**

Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post vt@vtu.dk
Netsted www.vtu.dk
CVR-nr. 1680 5408

Sagsnr. 08-033161
Dok nr. 509323
Side 1/1

NOTAT

Til Folketingets Europaudvalg

6. marts 2008

Notatet fremsendes også til Folketingets Kulturudvalg

Grundnotat om Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om kreativt online-indhold på det indre marked

KOM (2007) 836

1. Resumé

Kommissionen har på baggrund af en bred høringsproces i 2006 fremlagt en meddelelse om kreativt online-indhold på det indre marked.

Kommissionen anfører i meddelelsen, at Kommissionen senere agter at iværksætte nye initiativer, hvis formål er at fremme nye forretningsmodeller for onlinetjenester og udviklingen af grænseoverskridende onlinetjenester med kreativt indhold. Kommissionen identificerer fire hovedudfordringer: 1) Udbuddet af kreativt indhold i onlinetjenester, 2) Licensering af kreativt online-indhold for flere lande (multi-territorial licensering), 3) Interoperabilitet og mærkning i forhold til Digital Rights Management-systemer og 4) lovlige alternativer og piratkopiering.

Interesserede parter opfordres til at afgive hørings svar til Kommissionen, som efterfølgende agter at stille forslag om en henstilling fra Rådet og Europa-Kommissionen. Den danske regering har afgivet hørings svar.

2. Baggrund

Meddelelsen skal ses i lyset af i2010-initiativet fra juni 2005 om et europæisk informationssamfund for vækst og beskæftigelse.

Kommissionen finder, at der skal skabes en EU-indsats, der sigter mod at fremme en hurtig og effektiv indførelse af nye tjenester og forretningsmodeller for udbredelse af kreativt indhold online.

Meddelelsen er fremsat på baggrund af en omfattende offentlig høring om "Content Online in the Single Market", som blev iværksat i juli 2006.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmål om hjemmelsgrundlag er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

I lyset af de svar, som er indkommet i forbindelse med den offentlige høring i 2006, agter Kommissionen at iværksætte nye initiativer, hvis formål er at fremme nye forretningsmodeller for onlinetjenester og udviklingen af grænseoverskridende onlinetjenester med kreativt indhold.

Formålet med meddelelsen er at skabe opmærksomhed om og få input fra interesserede parter om udfordringerne for gennemførelse af grænseoverskridende onlinetjenester med kreativt indhold.

Kommissionen henviser til, at markedet for online indhold ifølge en undersøgelse blandt 25 medlemslande¹ er i vækst, og indtægterne herfra dækkende de 25 EU-lande forventes at være steget fra 1,8 milliarder euro i 2005 til 8,3 milliarder euro i 2010.

Konkret vil Kommissionen senere stille forslag til en henstilling fra Rådet og Europa-Parlamentet om kreativt onlineindhold. Endvidere vil Kommissionen oprette et diskussionsforum ("Content Online Platform"), hvor de kommende udfordringer for grænseoverskridende online-indholdstjenester kan diskuteres.

Med meddelelsen identificerer Kommissionen fire hovedudfordringer for udviklingen af grænseoverskridende onlinetjenester.

1. Udbud af kreativt indhold

Manglen på kreativt indhold er en af de største hindringer for udviklingen af onlinetjenester i EU. Kommissionen bemærker, at rettighedshaverne frygter at miste kontrollen med deres ophavsretligt beskyttede materiale, idet ulovlig digital kopiering på fx internettet har vist at være meget skadelig for rettighedshaverne. Mange rettighedshavere har derfor valgt at opretholde eksisterende distributionsformer i stedet for at licensere materialet til brug på nye platforme såsom onlineudnyttelse via internettet.

Kommissionen agter at agere som formidler af nye aftaler på området, hvilket vil ske inden for rammerne af den nye "Content Online Platform".

Et andet problem er klareringen af rettigheder til udnyttelse af såkaldte "orphan works", hvorved forstås ophavsretligt beskyttede værker m.v., hvor det er vanskeligt eller umuligt at identificere eller lokalisere rettighedshaveren. Det er bekosteligt og tidskrævende at forsøge at finde rettighedshaveren til sådanne værker, hvilket betyder, at man i mange tilfælde opgiver at udnytte orphan works. Problemstillingen behandles allerede inden for rammerne af "i2010 Digital Libraries". I en henstilling fra den 24.

¹ Undersøgelse om Interactive Content and Convergence; Implications for the Information Society", gennemført for Generaldirektoratet for Informationssamfundet og Medier, Europa-Kommissionen, og offentliggjort den 25. januar 2007.

august 2006 om digitalisering og onlineadgang til digitalt materiale og digital bevaring har Kommissionen opfordret medlemsstaterne til at etablere metoder til klarering af rettigheder til orphan works. Kommissionen vil nøje følge implementeringen af denne henstilling og behovet for yderligere tiltag på EU-niveau.

2. Licensering af kreativt indhold for flere lande (multi-territoriale licensrettigheder)

Da ophavsretslovgivningen er territorialt afgrænset til hvert enkelt land, er en indholdssudbyder nødt til at klarere rettighederne til indholdet i alle medlemsstaterne. Omkostninger ved dette kan være så store, at udnyttelse på tværs af grænserne ikke kan lade sig gøre. Manglen på multi-territoriale licenser inden for Fællesskabet gør det vanskeligt for onlinetjenester at fungere på det indre marked.

Når det gælder musiksektoren henvises til en henstilling fra Kommissionen fra oktober 2005 om forvaltning af onlinemusikrettigheder. Henstillingen har bl.a. til formål at fremme indgåelser af multi-territoriale licenser for onlineudnyttelse af musik. Kommissionen har for nylig opfordret alle interessenter til at evaluere virkningerne af henstillingen.

Det anføres videre, at multi-territoriale licenser også er blevet relevante i andre sektorer såsom video-on-demand i den audiovisuelle sektor. I forbindelse med den kommende høring vil spørgsmålet om multi-territoriale licenser på det audiovisuelle område være et af de emner, som skal behandles. Det vil også skulle drøftes inden for rammerne af den foreslåede Content Online Platform.

3. Interoperabilitet og mærkning i forhold til Digital Rights Management-systemer (DRM)

Kommissionen mener, at DRM-systemer² udgør en nøgle i forhold til udviklingen af lovlige onlinetjenester i EU. Dette gælder særligt i forhold til tjenester, der tilbyder indhold af høj værdi som fx film. Med de rigtige DRM-systemer kan rettighedshaverne udvikle de forretningsmodeller, som forbrugerne efterspørger, og samtidig håndhæve deres rettigheder i det digitale miljø.

DRM-systemerne har imidlertid fået et dårligt ry. De bliver opfattet som en negativ teknologi, der kun bliver brugt til at forhindre kopiering og konkurrence, og som ikke lever op til brugernes forventninger. Det har ført til en situation, hvor visse interessenter på markedet har valgt at distribuere indhold digitalt uden kopisikringer. Dette gælder dog primært for udbydere af digitale musiktjenester.

I det digitale miljø bliver forbrugerne mødt med komplekse DRM-understøttede kontraktvilkår. Den generelle holdning er, at disse vilkår skader forbrugernes interesser og bringer ubalance i forholdet mellem forbrugere og rettighedshavere. Samtidig er der en

² DRM står for Digital Rights Management. Der er typisk tale om en teknisk foranstaltning, som hæftes på det digitale produkt, fx en film eller et stykke musik, for at begrænse eller forhindre videre kopiering.

stigende bekymring for, at DRM-systemernes manglende interoperabilitet fører til såkaldte gatekeeper-situationer, hvor én eller ganske få producenter af indhold og afspilningsudstyr dominerer hele markedet. Hvis DRM-systemerne skal have en nøglerolle i forhold til udviklingen af lovlige onlinetjenester i EU, er det afgørende, at de bliver interoperable i forhold til både forbrugere, indholdsleverandører og apparaturproducenter.

Da der endnu ikke er opnået interoperabilitet på DRM-området, er der efter Kommissionens opfattelse under alle omstændigheder brug for at etablere en mærkningsordning, således at forbrugerne oplyses om de enkelte DRM-systemers grad af interoperabilitet og brugerrestriktioner.

4. Retshåndhævelse og bekæmpelse af pirateri

Kommissionen fremfører, at piratkopiering og ulovlig up- og downloading af ophavsretligt beskyttet materiale (fx musik og film) er et stort problem for rettighedshaverne. Rettighedshaverne har givet udtryk for et ønske om et styrket samarbejde i kampen mod piratkopiering.

Det anføres, at der i Frankrig i efteråret 2007 er indgået en "Memorandum of Understanding" mellem musik- og filmproducenter, internetudbydere og den franske regering, hvorefter der skal etableres en ny internet myndighed, der bl.a. kan bestemme, at dem, der foretager ulovlig fildeling, skal kunne afskæres forbindelsen til internettet.

Kommissionen finder det tilrådeligt, at der etableres samarbejdsprocedurer ("codes of conduct") mellem internetudbydere, rettighedshavere og forbrugere med henblik på at sikre et bredt udvalg af indhold i onlinetjenester, forbrugervenlige onlinetjenester, en passende beskyttelse af ophavsretligt beskyttede værker, informationskampagner om ophavsretsrettens betydning for udvalget af indhold i onlinetjenester samt et tæt samarbejde om bekæmpelse af piratkopiering og ulovlig fildeling.

Konklusion

For det første agter Kommissionen at etablere et europæisk diskussionsforum – "Content Online Platform". Formålet er at skabe mulighed for, at alle interessenter kan drøfte spørgsmål, der relaterer til onlinedistribution af kreativt indhold. Platformen skal desuden anvendes til forhandlinger mellem de relevante aktører om spørgsmål, der har betydning for onlinedistribution af kreativt indhold.

For det andet overvejer Kommissionen i midten af 2008 at stille forslag om en henstilling til Rådet og Europa-Parlamentet om kreativt indhold online. Henstillingen forventes bl.a. at behandle følgende emner:

- Gennemsigtighed af DRM-systemer ved mærkning
- Interoperabilitet af DRM-systemer
- Tilskyndelse til indgåelse af nye aftaler om onlinedistribution af audiovisuelle værker
- Retshåndhævelse og bekæmpelse af piratkopiering.

Med henblik på at modtage input fra alle interessenter indbyder Kommissionen til at afgive synspunkter om en række emner, der er opregnet i et bilag til meddelelsen. Det drejer sig om

- DRM-systemer
- Multi-territoriale licenser
- Retshåndhævelse og bekæmpelse af piratkopiering.

Fristen for at afgive bemærkninger er den 29. februar 2008.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om meddelelsen.

7. Gældende dansk ret og forslagens konsekvenser herfor

Meddelelsen indeholder ikke egentlige forslag og forventes derfor ikke at få konsekvenser for dansk ret.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien og erhvervslivet

Meddelelsen har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget. Det vurderes for usandsynligt, at meddelelsen vil blive fulgt op af konkrete retsakter, meddelelser, rådskonklusioner eller andet, der vil have væsentlige udgiftskonsekvenser.

Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at angive eventuelle konsekvenser for erhvervslivet.

9. Høring

En lang række danske organisationer m.v. er blevet gjort opmærksomme på meddelelsens eksistens og på det forhold, at alle interessenter havde mulighed at fremkomme med bemærkninger over for Kommissionen senest den 29. februar 2008.

Meddelelsen har været sendt i høring i EU-specialudvalget for kulturpolitiske spørgsmål med frist den 22. februar 2008. Høringen gav ikke anledning til bemærkninger.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter generelt Kommissionens hensigt med at fremme en hurtig og effektiv indførelse af nye tjenester og forretningsmodeller for udbredelse af kreativt indhold online.

Regeringen er enig i, at der er behov for et initiativ på europæisk plan, da udfordringerne for udbredelsen af kreativt indhold online er grænseoverskridende.

Regeringen lægger vægt på, at initiativer på europæisk plan balancerer de hensyn der er hos de forskellige interessenter på markedet for kreativt indhold online, herunder forbrugerne, indholdsproducenter og –udbydere samt hardwareproducenter.

Regeringen forholder sig derfor åben over for at drøfte de udfordringer for udbuddet af kreativt online-indhold, som fremgår af Kommissionens meddelelse, og afventer således Kommissionens forslag om en henstilling fra Rådet og Europa-Parlamentet.

Regeringen har afgivet høringssvar. Med hensyn til indholdet henvises til vedlagte bilag.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der har endnu ikke været forhandlinger.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

28. februar 2008

Den danske regerings høringsvar vedrørende Kommissionens meddelelse om kreativt online-indhold

Den danske regering hilser Kommissionens meddelelse om kreativt online-indhold velkommen. Da der er tale om et særdeles væsentligt emne, ser den danske regering frem til Kommissionens forslag til en henstilling fra Rådet og Europa-Parlamentet med henblik på at sikre, at der i overensstemmelse med i2010-initiativet skabes de bedst mulige betingelser for det europæiske informationssamfund.

Forvaltning af digitale rettigheder

Den danske regering finder, at det er positivt, at rettighedshaverne har mulighed for at benytte DRM-teknologi til at beskytte deres produkter mod ulovlig kopiering og anden uretmæssig brug.

Det er imidlertid vigtigt, at teknologien indrettes på en måde, som dels ikke skader konkurrencen, dels ikke forhindrer eller besværliggør forbrugernes lovlige brug af produkterne. DRM-systemerne skal fx tillade kopiering til personlig brug, og de skal ikke benyttes til at binde forbrugerne til specifikke producenters afspilningsudstyr eller særlige platforme. Det er desuden vigtigt at sikre, at forbrugerne får de nødvendige oplysninger om brugsrestriktioner og interoperabilitet i forbindelse med onlinekøb af ophavsretligt beskyttede produkter, og at de kontraktsvilkår, der finder anvendelse i den forbindelse, er gennemsigtige.

Ligesom Kommissionen foreslår et konkret initiativ til at sikre forbrugeroplysningen i forhold til DRM-systemer, opfordrer den danske regering Kommissionen til at fremlægge initiativer, som kan være med til at sikre DRM-systemernes interoperabilitet. Den danske regering opfordrer desuden Kommissionen til snarest at opfylde sine forpligtelser efter infosoc-direktivets art. 12; herefter skulle Kommissionen senest den 22. december 2004 og derefter hvert tredje år have fremlagt en rapport om direktivets anvendelse, bl.a. skulle anvendelsen af art. 6 om beskyttelsen af DRM-systemer have været undersøgt på baggrund af udviklingen på det digitale marked.

Tildeling af multi-territoriale licensrettigheder

Den danske regering finder, at det bør være lettere for brugerne at få adgang til kreativt online-indhold. Derfor bør man arbejde for at fremme udbredelsen af lovlige grænseoverskridende onlinetjenester inden for EU. Dette vil være til gavn for forbrugere, rettighedshavere, internetudbydere m.v. Regeringen lægger vægt på, at initiativer på europæisk plan balancerer de hensyn, der er hos forskellige interessenter på markedet for kreativt online-indhold, herunder forbrugere, indholdsproducenter og -udbydere samt hardwareproducenter. Der skal således tages hensyn til såvel den fri konkurrence som til målsætningen om at give brugere mulighed for at klarere rettigheder så let, enkelt og ubureaukratisk som muligt. Da der er tale om et nyt marked, som stadig er i sin vorden, bør man efter den danske regerings opfattelse udvise varsomhed med at intervenere.

Lovlige tilbud og piratkopiering

Den danske regering finder, at piratkopiering er et stigende problem nationalt og globalt. Produktudvikling og frembringelse af kreativt indhold er ofte resultatet af store investeringer såvel tidsmæssigt som økonomisk. Den omfattende piratkopiering kan på længere sigt svække incitamentet til fortsat innovation, ligesom den svækker værdien af ophavsret som en konkurrenceparameter.

Regeringen er generelt af den opfattelse, at indsatsen mod piratkopiering og ulovlig fildeling på internettet bør styrkes.

Den danske regering har nedsat en arbejdsgruppe, som har til formål at komme med forslag til en styrket indsats mod piratkopiering. Et af de spørgsmål, som arbejdsgruppen har drøftet, er det aftalememorandum, der i efteråret 2007 blev indgået i Frankrig. Det forventes, at arbejdsgruppen fremlægger sine anbefalinger i midten af marts 2008.